

BRANDKÅRSTIDSKRIFT

Nr 4
Juli

Organ för Svenska Brandkårens Riksförbund.
Redaktion: Nybrog. 50, Stockholm 5. Tel. Ö. 6308. Postg. 4870.
Redaktör och utgivare: Kapten Erik Gillner.

1930
12 årg.

Brandsyn.

Artikel 3.

Bokbinderi och boktryckeri: Maskinernas antal och därav följande större eller mindre mängd avfall gör inrättningen mer eller mindre eldfarlig. Golvet under pressarna bör ej vara trägolv. Att observera är dessutom att eldfarlig olja av 1:sta klass användes för rengöring av valsar och formar.

Bryggeri: Faromomentet här utgöres av kölnan speciellt om den är direkt eldad.

Brädgårdar böra läggas med fritt avstånd från andra brännbara föremål såsom barrskog, snickerier, såg eller dyl. Med fritt avstånd menas att detta ej får belamras av t. ex. ribb eller träavfall. Brädgården bör vara inhägnad och ej närmre allmän landsväg än c:a 10 meter, liksom ej heller byggnad med eldstad bör finnas inom 100 meter eller järnväg inom 50. Accumulatordrivna lokomotiv rekommenderas. Bog-

serbåtar skola eldas med stenkol och förses med gnistsläckare.

Bränneri skola hava golv i apparat- och spritbehållarorum av obrännbart material, samt dessa rum liksom torkria, om dylik finnes, brandtryggt avskiljda från övriga lokaler.

Byggnadsmaterial skall förvaras i hus med *hela* väggar, ej spjällväggar, samt bör ej ligga omedelbart intill gata eller allmän väg.

Båtbyggeri: för träfartyg samma riskmoment som snickerier, samt för järnfartyg samma som för mekaniska verkstäder.

Celluloidhantering. Den oundvikliga explosionsfaran torde observeras. Klokt är att förse lokaler för dylik hantering med stora fönster, vilka vid en event. explosion kunna tjänstgöra som säkerhetsventiler, så att deformation med ty

Ätföljande eldsvåda ej sker i det inre av huset. Alltså ej trådglasfönster. De lokaler, i vilka celluloiden hanteras skola givetvis vara absolut brandsäkert avskiljda. Rummens väggar, tak och golv skola så konstrueras, att de hava en motståndsförmåga mot inre övertryck vid en volym av 10 kbm. 0,2 kg./cm.² och vid en volym av 20 kbm. 0,1 kg./cm.². Rummen, även lagerrummen, vilka vardera få innehålla högst 2,000 kg. celluloid (vid film högst 1,500 kg.), skola förses med en såsom sprängventil avsedd, genom taket gående upptill snett avskuren trumma av brandsäker konstruktion med en genomskärningsaria av minst 0,3 kvm., täckt med brandsäkert glas, vilket fästes med kitt, ej med krampor, fals eller dylikt. Trumman skall för att hindra bränder att utslungas, förses med 2 rost (gnistgaller) på ett avstånd av 2 m. från varandra. Av särskild vikt är att tillräcklig ventilation anordnas. I sådant hus, där denna hantering försiggår, får ej bostäder finnas, och för arbetande personal skall finnas två av varandra fullt oberoende utrymnings-trappor, brandtryggt avskiljda. Dörrarna till dessa trappor skola vara utåtgående, enkla och försedda med självstängare. Övriga dörrförbindelser utgöras av brandsluss. Samtliga dörrar naturligtvis branddörrar. Elektriska installationer drages i pansarrör och strömbrytare, som ej sitta utanför av gnistfri konstruktion, samt lamporna omgivna av tätt slutande skyddskupor. Finnes i samma hus lokaler med annan användning, förläggas dessa i nedervåning, de här omnämnda i övervåning.

Chokladfabrik. Observera event. rostapparat med direkt eldning. Då cacaoöborna vid antändning utveckla en synnerligen besvärande rök, bör vid val av lagerrum hänsyn tagas till detta, så att ej hinder för släckningen uppstår.

Cigarrfabrik. Relativt ofarlig ur brandsynpunkt. Observeras bör tobakens stora känslighet för rök och vatten.

Destillationsverk. Golv i apparat- och spritbehållarorum: se bränneri. I övrigt se: eldfarlig vätska.

Dextrinfabrik. Explosionsfara (stofsexplosion) liksom i alla dammfyllda lokaler, varför såväl den elektriska installationen som annan anledning till gnistbildning bör uppmärksammas. För annan torkning än med ånga eller varmvatten avskild lokal.

Eldfarlig vätska. Då ämnet skulle föra för långt i denna sammandragna redogörelse hänvisas till: »Teknisk handbok» av statens sprängämnesinspektör G. von Feilitzen. Stockholms bokbinderi A.-B. Skulle någon önska en mer populär framställning av dessa saker, anhåller undertecknad om meddelande till tidningens redaktion.

Film. Se celluloidfabrik. Här påpekas dock skillnaden mellan nitratfilm och acetatfilm. Den förra är lägnitrerad cellulosa, den senare dylik behandlad med ättiksyra. När man i dagligt tal använder begreppet film avses som regel nitratfilmen, vilken ju som allmänt bekant är i hög grad eldfarlig. Den senare är obrännbar. I detta sammanhang varnas för de produkter, som i handeln föras under namn av »Safety film» och smalfilm, vilka kunna vara acetatfilm, men ej behöva vara det. Likaledes finnes ett antal ytpreparerade filmer, vilka utges såsom obrännbara, men då de efter en tid ha mist prepareringen återtaga sina egenskaper som nitratfilm. Säkrast är att begära intyg om kemisk analys.

Färg- och Kemikaliehandel. Angående rätt till innehav av eldfarlig vätska: se Kungl. förordningen. Handelsförråd = mindre förråd, 150 kg. 1. klass och 1,500 kg. 2. klass.

Detta förråd liksom innehav av sprit får ej förvaras i lokal med öppen eld. Linolja ävensom andra liknande oljor och fernissor (torkande oljor) skola förvaras i täta kärl, som, där golvet icke är av obrännbart material, skola vara placerade å tätt, obrännbart underlag försett med uppstående kanter, t. ex. plåt, så att spilld olja icke må kunna utrinna över golvet. Dessa oljor få ej förvaras i rum, som ha golv med trossbottenfyllnad av sågspån eller torvströ.

Torkande oljor äro: Linolja, kokt och rå, tran (säl, torsklever), terpentin (även fransk), kopalfernissa, xerotin, bonvax, vallmo-olja, hampolja, kinesisk träolja, och solrosolja.

Färgeri. Faromomentet är torkningen. Om denna sker i lokal med träinredning skall torkrummet brandtryggt avskiljas från övriga lokaler. Självantändningsrisk föreligger i torken vid färgning med »turkiskt rött», huvudsakligen på grund av förutbehandlingen, betning med torkande olja.

Garage. Se till Länsstyrelserna utkickat P. M.

Garveri. Eventuellt befintlig barkkvarn skall vara inrymd i brandtryggt rum. För håravtagning å hudarna användes stundom eldfarlig olja. Är denna av 1. klass är dylikt förbjudet, men har på senare tid varnolene. (2. klass, flam-

punkt cirka 38°) börjat användas, och kan denna användning anses relativt ofarlig.

Gasverk. Explosionsfara föreligger givetvis, men torde i moderna gasverk av sten eller järn, samt med van personal ej vara överhängande. Gasklockorna måste dock placeras så att event. explosion ej skadar grannskapet. Av transportabla gasverk anses följande vara godkända: Acox G. A. 2, Automat N:o 0, Autosvets A 2+2, Beagid, Bradnes N:o 1 och N:o 2, Carlbeys N:o 1, Ebe S. A. 1925, Elga, M. 2, Messer och comp:s N:o 0, Montör, Perlströms N:o 1, Trygg, Heros, Nordgas, Weko I, II och III.

Dylikt gasverk skall vara så konstruerat, att då gasen uppsamlas i rörlig gasklocka, ett övertryck av högst 0,5 kg. uppstår, och temperaturen ej överstiger 100° C., att ingen del får vara utförd av koppar, att då gasverket användes för svetsning eller skärning och arbetar med rörlig gasklocka eller ock utan rörlig gasklocka under ett tryck av högst 1,5 kg., vattenlås skall finnas mellan gasverket och brännaren, att vid gasverk med rörlig gasklocka behållaren ej får rymma mer än två kg. karbid, samt att vid gasverk utan rörlig gasklocka betryggande säkerhetsventil skall finnas.

G. K.

(Forts.)

Brandskyddet på landsbygden.

Föredrag av Brandkapten *H. Sellden* vid Svenska Landskommunernas Kommunalkurs i Stockholm den 25 april 1929.

(Forts. från nr 2.)

C-gruppen, att framföra slangkärror eller slangrullar samt mindre materiel såsom grenrör, strålrör,

elektriska handlyktor m. m. samt brandsegel. Denna grupp utlägger slangar och tjänstgör rom strålförare samt uppsätter brandsegel. Grup-

pen beger sig vid alarm omedelbart till den plats där nyssnämnda brandredskap förvaras.

D-gruppen, att utgöra allmän reserv och att insättas enligt högste befälhavarens å brandplatsen order. Gruppen begiver sig vid alarm omedelbart till eldstället för att därstädes stå till förfogande.

Eventuellt kan ännu en grupp, *E-grupp*, komma till användning, exempelvis för att inom industrier, pumphus m. m. hålla igång erforderliga pumpar, motorer e. d.

Antalet män i varje grupp blir som förut framhållits, beroende på tillgång av personal, brandriskernas storlek o. s. v.

Inom varje grupp skall finnas en förste och en andre befälhavare samt ställföreträdare för dessa. För varje man skall finnas en kort instruktion, om vad han i händelse av eldsvåda har att iakttaga, exempelvis den grupp han tillhör och den plats han skall infinna sig på. Denna instruktion bör lämpligen anslås i vederbörandes bostad.

Är eldsläckningsområdet vidsträckt, bör alarmsignal givas med befintliga ångvislor eller sirener, olika för olika delar av området. Signaltabell häröver bör likaledes uppsättas i personalens bostäder.

Genom en indelning i grupper, på sätt som här beskrivits, vinnes den fördelen, att varje i eldsläckningsstyrkan ingående man vet sin plats, såväl vid framförandet av brandredskap, som å brandplatsen.

»Övning ger färdighet» heter ett gammalt ordspråk, och ofta upprepade övningar måste företagas, för att bibringa personalen erforderlig rutin. Härvid bör största vikten givas åt specialövningar inom varje grupp.

Jag skall härmed tillåta mig att giva några direktiv, för dylika specialövningar, sammanfattade i ett — specialövningsprogram.

För grupp A.

- 1) Resning och nedtagning av stegar.
- 2) Bärövningar nedför stegar och trappor.
- 3) Konstgjord andning.
- 4) De första grunderna för behandling av skär- och brännsår samt benbrott.
- 5) Självnedfirning.
- 6) Lämpligaste sättet för nedfirning av människor genom lina, lakan, filter e. d.
- 7) Lämpligaste sättet för räddning av djur ur brinnande byggnader.
- 8) Uppbrytning av dörrar.

För grupp B.

- 1) Koppling av sug- och tryckslang.
- 2) Igångsättande och skötande av befintliga sprutor.
- 3) Utläggning av sugslang.
- 4) Transportövningar med sprutorna.

För grupp C.

- 1) Slangutläggningsövningar på marken, uppför stegar och trappor samt slangens koppling till annan slang, strålrör, grenrör och spruta.
- 2) Instruktion för strålförare.
- 3) Användande av slanghållare, slangklämma och slangbinda.
- 4) Upphängning av brandsegl.
- 5) Hoprullning av slang.
- 6) Diverse knopar för upphalning av spett, yxor, strålrör, slang m. m. (vanligen 2 s. k. halvslag.)

Grupp D. eller den allmänna reserven övas efter de andra gruppernas program, för att i möjligaste mån kunna ersätta delar av dessamma.

Förut har framhållits några synpunkter, om sättet att anskaffa penningmedel till inköp av brandredskap. Man skulle också kunna tänka sig det förhållandet, att närbelägna samhällen, byar eller större gårdar enades om ett gemensamt brandförsvar, då ju kostnaderna för parterna i så fall betydligt reduce-

rades. Exempelvis kan omnämnas, att ett dylikt förslag väckt stor genklang hos vederbörande inom fyra samhällen, belägna omedelbart intill varandra, nämligen Huddinge, Stuvsta, Fullersta och Hörningsnäs inom Stockholms län. Att effektivt var för sig ordna brandväsendet, synes på grund av kostnadsskäl knappast låta sig göra. Men då, som i detta fallet, de fyra samhällena önska bidra till frågans lösning om ett gemensamt brandförsvaret, torde inom en nära framtid denna plan vara förverkligad.

Ett annat ofta förekommande sätt, är anlita ett av eldsläckningshjälp från närbelägen yrkes- eller frivillig brandkår. I detta fall överenskommes om exempelvis årligt arvode till denna kår, för biträde vid eldsvådor. Sådan kår torde dock vara klok nog att reservera sig, för den händelse eldsvåda samtidigt utbryter inom dess hemort. Man kan ju icke begära, att den egna kåren skall lämna de sina i sticket för att hjälpa på annat håll. Under sådana omständigheter, som nyss nämnts, lämnas alltså grannen utan släckningshjälp och den gjorda överenskommelsen blir av noll och intet värde. Det kan ju invändas, att utsikterna för att eldsvådor samtidigt skola uppstå på båda platserna äro skelligen små, men förnekas kan dock icke, att sådan möjlighet föreligger. Jag vill med detta hava påpekat, att avtal som dessa kunna innebära risker och att en viss osäkerhetskänsla kan göra sig gällande.

Finnes större yrkesbrandkår med riklig tillgång på personal och materiel i grannskapet, kan måhända bortses från nyssnämnda synpunkter. Men vare sig detta är fallet eller icke, återstår ännu en fråga att taga hänsyn till, nämligen den om ersättning för uppkommen skada å brandmaterielen eller olycks-händelser träffande personalen. Det kan ju inträffa och har även inträffat att person tillhörande den

hjälpande brandkåren omkommit under dylikt släckningsarbete.

Jag har i det föregående enbart uppehållit mig vid brandredskap, vattenfråga och organisation av personal, eller med andra ord vid brandskyddet å landsbygden. I det efterföljande skall jag nämna något om det förebyggande brandskyddet, d. v. s. åtgärder för att i möjligaste mån hindra elds uppkomst och spridning.

I de fall där länsstyrelsen ingripit för ordnandet av ett samhälles brandskydd, har även genom dess försorg brandordning utarbetats, vari bestämmelser om exempelvis sotning och brandsyn bl. a. införts. Härigenom ernås en viss trygghet, förutsatt att kompetenta personer ombesörja tillsynen av brandordningens föreskrifter.

Beträffande den rena landsbygden torde däremot ännu mycket återstå i denna sak.

Det är ju visserligen så, att de lokala brandstodsbolagen bevaka sina intressen, genom därtill utsedda representanter, brandsynemän, brandfogdar eller vad de kunna benämnas. Dessa åligga att verkställa syn av eldstäder, brandredskap m. m. inom i brandstodsbolagen försäkrade fastigheter. Som rättesnöre härutinnan finnas utarbetade P. M. för bolagens synemän, innefattande bestämmelser om mängden av brandredskap som skall finnas inom varje fastighet, bestämmelser om tillsyn av eldstäder, om sotning o. s. v.

Allt detta är gott och väl. Men huru många tanklösa människor finns det icke, vilka ej komma sig för att brandförsäkra sin egendom. Dessa bliva givetvis undandragna all kontroll och kunna understundom därigenom, kanske på grund av ren okunnighet, förorsaka eldsvådor, varvid icke blott de själva bliva ställda på bar backe, utan även brandförsäkringsbolagen åsamkas utgifter, genom att elden sprider sig

från den oförsäkrade, till den försäkrade fastigheten.

Kommunal brandsyn, förrättad av kompetenta personer, torde vara det riktiga för att få brandsynefrågan löst.

Nu kanske någon invänder, att syn inom fastigheter icke förhindrar eldsvådor, vilket är visst och sant. Ty så länge 80 % av alla eldsvådor inom landet förorsakas av slarv enligt brandskadestatistiken, och slarviga människor tyvärr alltid komma att finnas, hjälper ju icke någon brandsyn. Men ingen statistik kan helt naturligt uppgöras över de eldsvådor, som med sannolikhet skulle inträffat, därest icke brandsyn förrättats och bristfällighet rörande skorstensstockar, eldstäder, rökrör m. m. blivit rättade.

Eldsvådor på grund av nyssnämnd orsak intaga en bemärkt plats inom statistiken över vådelds uppkomst. (26 %.)

Jag vill här ingalunda kritisera de P. M. som utarbetats för brandsynemän på landsbygden. Dock förefaller det mig, som om mera detaljerade bestämmelser ibland kunde vara av nöden beträffande avvaxling av rökgångar från trävirke, uppställning av eldstäder, skyddskärmar m. m. Vissa angivna mått skulle kanske ibland vara resp. brandsynemän till stor hjälp.

När detta skrives ligger just ett dylikt P. M. på mitt bord. Bl. a. läses där om brandsynemännens åliggande, att dessa skola: »Noga besiktiga tak, eldstäder och murar» samt att: »Om skadade eldstäder medföra synbar fara för eld, genast förbjuda dessas begagnande eller föreskriva om omedelbart undanröjande.»

Vad innebär att noga besiktiga eldstäder? Några ytterligare direktiv gives icke för denna besiktning. Vid synbara fel å eldstäder skola dessas användande förbjudas eller ock eldstäderna omedelbart undanröjas. Detta är ju tydligt och klart,

men avser enligt föreskrifterna blott skadade eldstäder. Huru de annars skola vara uppställda och avvaxlade från trävirke omnämnas icke. Är icke detta en brist?

I övrigt innehåller detta P. M. mycket klara och tydliga bestämmelser angående brandredskaps anskaffande, densammas förvarande, föreskrifter om takstegar m. m.

Å sådan del av landsbygd, där byggnadsordning eller byggnadsbestämmelser icke finnas, står det vederbörande fritt att bygga efter behag. Härvid torde man oftast kunna utgå ifrån, att kostnadsfrågan kommer i första och brandsäkerheten i andra hand, vilket icke är att förundra sig över. Emellertid skulle nog brandsäkerheten kunna tillgodoses på ett bättre sätt, än vad mången gång är fallet, därest intresse därför föreligger. Utgifterna torde ej behöva bli all för avskräckande i dylika fall.

Då tomfrågan å landsbygden spelar mindre roll, behöfve ej större edfärliga objekt sammanbyggas, åtminstone icke byggnader med eldstäder eller byggnader i grannskapet av dylika. Ett praktiskt exempel på vad ett sådant byggnadssätt kan leda till, har man i de nya premiebestämmelser, som brandförsäkringsbolagen från och med år 1929 ansett sig böra påbjuda i Skåne, där premierna för kringbyggda gårdar uppgå ända till 12 kr. pr tusen. I sanning siffror som tala.

Men den utveckling, den moderna jordbruksdriften fått tenderar synbarligen till att få ekonomibyggnaderna vid lantbruk sammanbyggda eller så nära varandra som möjligt. Är detta nödvändigt, bör de olika avdelningarne avskiljas med brandmurar och brandbottnar.

Taktäckningsmedel, såsom t. ex. halm, borde icke få förekomma. Eldstäder böra muras på det omsorgsfullaste, samt avvaxlas från trävirke på ett betryggande sätt. Skorstenar och rökrör i det fria

böra förses med gnistersläckare och elektrisk installation verkställas av därför kompetent person.

Vid nybyggnader eller ombyggnader bör alltid dessa synpunkter beaktas.

Jag skall nu övergå till att lämna några allmänna råd om vad i det dagliga livet bör iakttagas, för att i möjligaste mån undvika eldsolyckor. Givetvis avses icke enbart landsbygden, utan kunna dessa allmänna råd hava sin tillämpning även under andra förhållanden.

Först bör då nämnas några åtgärder, avseende att i möjligaste mån trygga räddandet av människor och djur i händelse av eldfara. I bostadshus av trä i flera än två våningar, bottenvåningen inberäknad, bör sådan anordning vidtagas, att personer boende högre upp än andra våningen erhålla möjlighet till annan utrymningsväg än trappan, därest denna i händelse av eldsvåda blir ofrafrikabel. Lämpligast torde vara, att i dylika fall anordna en utvändigt fast stegförbindelse av järn till marken och så placerad, att man vid användning av stegen befinner sig med ryggen mot väggen. Därest sådan stegförbindelse av ena eller andra skälet anses olämplig, böra sovrummen i nyssnämnda lägenheter förses med livräddningslina av godkänd typ. Användandet av livräddningslinan behöver ej bereda någon svårighet, efter studium av den linan åtföljande bruksanvisningen.

Nyssnämnda säkerhetsåtgärder böra även vidtagas i högre belägna våningar i sådana stenhus, där utrymningen kan äventyras, i händelse av eldsvåda.

På grund av svårigheten att vid eldsvåda rädda barn, sjuka och orkeslösa från högre belägna våningar, böra dessa om möjligt beredas sovplatser i bottenvåningen.

Är vid en eldsvåda i högre belägna våningar än bottenvåningen

den situationen för handen, att utrymningsvägarne äro spärrade av eld och rök samt stegar, livräddningsapparater, rep e. d. saknas, återstår endast att hoppa ut genom fönstret. Härvid bör ihågkommas, att först nedkasta vad man i hast kan anskaffa av kuddar, madrasser m. m. varefter hoppet sker på detta mjuka underlag, då stöten mot marken i möjligaste mån lindras. Finnes tjocka kläder såsom pälsar eller ulstrar till hands, bör dessa även påtagas i detta syfte.

Småbarn, sjuka och orkeslösa ombindas med täcken, filter m. m., varefter de varsamt nedsläppas på marken.

Vid räddning av husdjur ur brinnande byggnader bör man icke genom rop och skrik oroa djuren. Om det låter sig göra för man ut djuren genom utgångar, varest de icke märka eldsken, rök eller hetta. I annat fall, eller om djuren sätta sig till motvärn, bör deras ögon övertäckas med rockar, säckar, filter e. d., varefter de ofta lätt låta sig föras ut.

Skulle något djur visa sig mycket svårhanterligt och motsträvt, bör detta lämnas tillsvidare och andra, som äro mera lätthanterliga, omhändertagas. De räddade djuren skola föras i säkerhet, så att de icke — vilket en del djur hava benägenhet för — rusa tillbaka in i den brinnande byggnaden.

För att på bästa sätt säkerställa räddning av kreatur, böra stall och ladugårdar förses med två eller flera utgångar och djurens bindslen anordnas så, att de snabbt kunna lösas. Här bör även framhållas betydelsen av att gnistskydd uppsättes över ingångarne, avsedda att i möjligaste mån uppfånga gnistor och eldbränder, ty erfarenheten har visat, att detta är av stor betydelse vid räddning av kreatur, vilka annars lätt bliva skrämde.

(Forts.)

RIKSFÖRBUNDET.

Beskyddare: H. K. H. KRONPRINSEN.

Ordförande:
NILS EDÉN
Landshövding
Stockholm

Vice ordförande:
JOHAN NILSSON
Landshövding
Kristianstad

Kassaförvaltare:
G. BYLUND
Direktör
Drottninggatan 2
Stockholm 16
Tel. 7341

Övriga ordinarie ledamöter av centralstyrelsen:

Landshövdingarne C. Malmroth, Jönköping, och N. Ringstrand, Umeå, Direktör P. Tollin, Linköping
Agronom G. Eliasson, Svalöv, Överstelöjtnant R. Stridbeck, Borås, och Häradsskrivaren A. Hwasser, Falun.

Suppleanter:

f. Vice brandchef N. Ohlsson, Malmö, Brandkonsulent C. Landström, Falun, Brandchef W. Odell, Halmstad, Kapten F. W. Kylberg, Vattholma, Ryttmästare A. Hægström, Malmö, och Civiling. W. Graneli, Jönköping.

Revisorer:

Godsförvaltare Fr. Larsson, Lövestad, och Häradsskrivare S. Gottliebsson, Falun. Suppleanter: Mejeriföreståndare W. F. Svensson, Hurva, och Kommunalordf. H. Adrian, Osby.

Centralstyrelsens

Expedition och Redaktion

Nybrogatan 50. Stockholm 5. Tel. Ö. 6308

Postgiro nr: 4870.

Föreståndare: Riksförbundets sekreterare: Kapten
ERIK GILLNER.

Förbunds- och medlemsmärket,
här ovan avbildat i förstoring, till-
handahålles medlemmarna genom
Centralstyrelsens Expedition.

Pris kr. 1: 25 pr st.

Samtliga medlemmar av kår, an-
sluten till Riksförbundet, äga rätt
att bära märket.

Från kår bör helst ingå gemen-
sam rekvisition för personalen vid
densamma.

Nyanmälda kårer.

Subskribera på **Utbildningsreglemente för brandkårer!** Reglementet är lika användbart för de små brandkåterna som för de större yrkesbrandkåterna. Pris kr. 10: — jämte porto.

B.	Stocksunds	brandkår.
C.	Enköpings	„
	Örbyhus	„
S.	Arvika	„
W.	Amsbergs	„
	Rönnäs	„
X.	Färila	„
	Sandvikens fabriks	brandkår.
	Järbo	brandkår.
Y.	Nylands	brandkår.

FRÅN LÄNSFÖRBUNDEN

Jönköpings läns brandkårsförbund.

Brandkonsulent: v. Brandchef *P. Lundgren*. Expedition: Brandstationen Jönköping.

Jönköpings läns brandkårsförbunds årsmöte.

—o—

Jönköpings läns brandkårsförbund har den 31 maj och 1 juni hållit årsmöte i Jönköping. I samband med årsmötet, vilket samlat 60 deltagare från 25 brandkårer i länet, var en instruktionskurs anordnad med föredrag, uppvisningar och demonstrationer, varvid jönköpingskårens krafter voro flitigt i elden.

På lördagseftermiddagen kl. 6 samlades alltså deltagare och inbjudna vid brandstationen i Jönköping. Brandkårsförbundets vice ordförande civilingenjör Wilhelm Graneli hälsade i ett kort anförande de tillstädeskomna och omedelbart därefter började jönköpingskårens första uppvisning under ledning av vice brandchefen Per Lundgren. Syftet med dessa uppvisningar var ju som nämnts att ge de från landsbygden och de mindre orterna en lektion i hur de olika brandredskapen utnyttjas. Särskilt hade ar-

rangörerna lagt an på sådana övningar som speciellt fordras vid eldsvådor på landsbygden. Övningarna gingo med fart och kläm, stegar av olika typer kommo till användning och åskådarna fingo en verklighetstrogen inblick i hur människor räddas ur hus som antänts. Särskilt intressant var naturligtvis demonstrationen med gasmaskerna och hur en syrgasapparat för konstgjord andning användes. Motorsprutans effektiva utnyttjande demonstrerades också på ett övertygande sätt och det som man speciellt lade märke till var hur liten personal det går åt när truppen är välövad.

Efter dessa övningar på gården samlades deltagarna uppe i gymnastiksalen, där brandmästaren löjtnant H. Rosencrans höll ett intressant föredrag om de risker brandmannen utsättes för under släckningsarbete samt skyddsmedlen mot dessa. I samband med detta föredrag demonstrerades några rökskyddsmasker.

Kl. 8,30 samlades så deltagarna till en supé på Stora hotellet. Vid supén,

som var av verkligt angenämt slag, höllos tal av bl. a. drätselkammarens ordförande hr Carl Gustafsson och v. brandchefen Lundgren.

Redan kl. 9 på söndagsmorgonen samlades deltagarna i instruktionskursen på brandstationens gård och så bar det i väg till Munksjöstranden, där olika sprutor demonstrerades. Dessutom provades en del kemiska eldsläckningsapparater vid ett par bål inne på brandstationsgården.

Vid 10-tiden bar det iväg i samlad trupp till Philipsons moderna centralgarage intill ridhuset. V. brandchefen Lundgren demonstrerade först själva garaget och dess automatiska brandalarm av senaste konstruktion. En provalarm åstadkoms och allt fungerade efter beräkning. Det sinnrika systemet med termokontakter, som smälta vid 70 graders värme och åstadkomma alarm, som via centralapparaten förmedlas helt automatiskt till brandstationen, väckte allmän beundran. Inom ett par minuter efter alar-men var nämligen brandkåren på platsen.

Sedan lunchrast tagits sammanträdde brandkårsförbundets styrelse och omedelbart därefter hölls det stora årsmötet under landshövding C. Malmrohts ordförandeskap. Riksförbundet var representerat av sin sekreterare kapten E. Gillner. Styrelse- och revisionsberättelserna föredrogs och lades med godkännande till handlingarna. Det viktigaste beslutet på årsmötet torde vara antagandet av nya stadgar, som komma att stå mera i överensstämmelse med riksförbundets normalstadgar än de hittills gällande.

Till ordförande i länets brandkårsförbund återvaldes enhälligt landshövding Malmroth och till vice ordförande civilingenjör W. Graneli. De övriga avgående styrelseledamöterna, hrr M. Sandberg, Eksjö, Nils Kjellbo, Huskvarna, G. O. Kindblom, Smålandsstenar, C. Lindberg, Vetlanda och J. Ljungberg, Skillingaryd, omvaldes. Efter den avflyttade brandkaptenen löjtnant Grünwall nyvaldes vice brand-

chefen Per Lundgren, Jönköping. Till suppleanter valdes ingenjör O. Lundqvist, Jönköping, och hrr Wigfors, Mariannelund, Haglund, Gislaved och Pettersson, Anderstorp. I samband med valen uttalades ett varmt tack till löjtnant Grünwall för hans arbete inom förbundet.

Till revisorer återvaldes hrr C. O. A. Hellman, Gnosjö och kamrer E. Borén, Vetlanda, med hrr Ahnström, Gislaved och Sjöstrand, Broaryd, som suppleanter.

När de egentliga förhandlingarna voro slut höllos två föredrag. Först talade vice brandchefen Lundgren över ämnet »Filmförevisning på landsbygden». Detta synnerligen viktiga problem fick en uttömmande behandling. Det nuvarande tillståndet vid biograflokaler ute på landsbygden betecknade tal. som oefterrättligt och han hoppades att åtgärder snart nog skulle vidtagas för att få en nödvändig förändring till stånd. Brandmännen ha emellertid skyldighet att övervaka och ingripa utan tvekan vid de oftast bristfälliga lokalerna och se till att olycksrisken i gurligaste mån elimineras. Det var säkerligen en hel del viktiga upplysningar som meddelades brandmännen på landsbygden och huvudsaken är ju att vederbörande få klart för sig de risker som finnas samt vilka åtgärder som skola tillgripas både i förebyggande och, när olyckstillbudet yppa sig, avvärjande syfte. Att det finns veritabla dödsfallor även i vårt land behöva vi inte blunda för, även om vi varit förskonade från katastrofer av stora mått.

När brandchefen slutat höll civilingenjör Graneli kursens sista föredrag: »Lösandet av vattenfrågor för eldsläckningsbehov å landsbygden». Även hr Graneli hade taget upp ett viktigt problem till behandling. Hans intressanta skildring, understruken med talrika exempel samt utfylld med direkta anvisningar om hur man vid olika tillfällen skall förfara för att trygga vattentillgången, åhördes med spännat intresse. Båda föredragshållarna belö-

nades med starka applåder och efter respektive föredrag hade åhörarna tillfälle att framställa frågor.

När förhandlingarna för dagen voro slut tackade landshövdingen de medverkande och hr Graneli framförde de övrigas tack till ordföranden.

Efteråt hade styrelsen konstituerande sammanträde, varvid till arbetsutskott utsågs hr P. Lundgren, sammankallande, sekreterare och kassör hrr N. Kjellbo och M Sandberg. Till konsulent efter löjtnant Gröwall utsåg styrelsen v. brandchef Per Lundgren.

Jönköpings läns brandkårsförbunds styrelses berättelse för år 1929.

—o—

Medlemsantal. Till förbundet voro vid årsskiftet 1928—1929 anslutna 36 kärer. Under året tillkommo följande kärer: Hylte bruks brandkår, Rydö brandkår, Smål. Tabergs brandkår, Mariannelunds brandkår och Aneby brandkår, vadan vid årsskiftet 1929—1930 voro anslutna 41 kärer.

Styrelse. Styrelsen har under året utgjorts av: Landshövding Carl Malmroth, ordf., civilingenjör Wilhelm Graneli, v. ordf., båda valda för 1929, v. brandchef Nils Gröwall, sekr. och kassaförv., brandcheferna Hj. Holmquist i Norrahammar, G. Engdahl i Sävsjö, C. Wetterholm i Vernamo, och A. Andersson i Bodafors valda för åren 1929—1930, brandcheferna M. Sandberg i Eksjö, N. Kjellbo i Huskvarna, G. O. Kindblom i Smålandsstenar, C. Lindberg i Vetlanda och J. Ljungberg i Skillingaryd valda för åren 1928—1929.

Inom styrelsen har som verkstäl lande utskott fungerat hrr Gröwall, Sandberg och Kjellbo med den förstnämnde som sammankallande.

Styrelsen har sammanträtt två gånger och arbetsutskottet en.

Den 31. december anhöll v. brandchefen Nils Gröwall om avsked från sin befattning som konsulent och sekr. Med anledning härav förordnade styrelsen nuvarande v. brandchefen i Jönköping, Per Lundgren att intill årsmötet upprätthålla tjänsten såväl som konsulent som sekr. och kassaförvaltare.

Årsmöte. Förbundets årsmöte avhölls söndagen den 9. juni i Sävsjö i förening med instruktionsdag. I årsmötets förhandlingar deltog 91 ombud från 22 kärer.

Vid instruktionsdagen förekom föredrag, uppvisning av Sävsjö brandkår samt demonstration av utställd brandmateriel.

Konsulentarbetet. Konsulenten har under sina inspektions- och instruktionsresor besökt 29 kärer under året. Dessutom har han pr korrespondens utfört ett stort antal utredningar av olika frågor.

Ekonomi. Förbundets räkenskaper balanseras på kronor 425:— med en behållning till 1930 på kr. 3: 25. Förbundet har inga skulder.

Förbundet har under 1929 åtnjutit ett anslag på kr. 400:— från Jönköpings läns brandstodsbolag.

Slutord. Det finnes fortfarande mycket att uträtta till brandskyddets fromma inom länet. Förbundet torde därför allttjämt ha en stor uppgift att fylla, och vill styrelsen med uttalande av ett tack för hittills lämnat understöd, uttrycka den förhoppningen, att brandförsäkringsinrättningar och andra intresserade skola genom bidrag möjliggöra för förbundet, att förverkliga sitt mål, ett inom hela länet välordnat brandskydd.

Jönköping i maj 1930.

Carl Malmroth.

Per Lundgren.

Tabergsindustri eldhärad.

—o—

Tabergs samhälle har den 19 juni på förmiddagen härjats av en eldsvåda, som dess bättre inte hann anställa några större skador. Hade elden ej upptäckts genast, som nu var fallet, och blåst varit rådande är det sannolikt, att elden gripit omkring sig och vållat mycket stora skador.

Strax före kl. halv 11 fm. märkte man, att ett spånskjul tillhörigt A.-B. Tabergs träindustri fattat eld, med största sannolikhet beroende på att gnistor från maskinhusets stora skorsten fallit ned i den lättantända spånen. Tabergs friv. brandkår under befäl av f. nämndeman K. E. Stork alarmerades och utryckte mycket raskt. Från en vattenpost cirka 150 m. från brandplatsen bildades en vattenlangningskedja och rätt stora massor vatten östes så över eldhärden. Byggnaden ifråga var emellertid övertänd och det fanns ingen möjlighet att rädda densamma. Ansträngningarna inriktades i stället på att hindra elden från att sprida sig till de angränsande byggnaderna samt den alldeles intill liggande barrskogen. Ett 10-tal större träd fälldes för att elden ej skulle få fäste i den torra skogen. Man lyckas

des också begränsa elden till det nämnda spånskjulet.

Vid halv 11-tiden alarmerade man Jönköpings brandkår, enär branden såg mycket hotande ut. Kl. 11,50 var en avdelning under brandmästare Rosenerantz' befäl på brandplatsen. Den friv. brandkåren hade emellertid utfört ett berömvärt arbete och elden var i huvudsak släckt, när brandmännen från Jönköping anlände.

Man lade nu ut en slangledning till den c:a 600 m. från platsen belägna Norrskogsgölen och begöt spånlagret med vatten. Vidare inriktade man sig på att rädda skogen samt övriga fabriksbyggnader samt tog hand om eftersläckningen. Hade brandkåren från Jönköping icke anlant som den gjorde, är det möjligt att det kunnat bli en ödesdiger brasa på skogshöjden.

Elden förstörde som sagt egentligen endast spånhuset, varjämte taket till maskinhuset blev spolierat.

Brandkåren från Jönköping kunde efter två timmars arbete återvända. Tabergs friv. brandkår, som bildades i våras, har redan vid tvänne tillfällen visat att den är till nytta för samhället. Första gången den utryckte var den 6 juni och detta var alltså andra gången den var i elden.

Skånska brandkårsförbundet.

Brandkonsulent: f. d. v. Brandchefen *N. Ohlsson*. Expedition Kungsgatan 26, Malmö.
Tel. 1665.

REDOGÖRELSE

över

Skånska Brandkårsförbundets verksamhet under år 1929.

Förbundets styrelse har under året utgjorts av:

Landshövvd. *Johan Nilsson*, ordf.
Agronom *Gustaf Eliasson*, v. ordf.
Stationsinspektör *C. J. Brandberg*.

Mejerist *W. F. Svensson*.
Förvaltare *Alfr. Sehlin*.
Godsförvaltare *Fr. Larsson*.
Fabrikör *N. Rosberg*.
Landstingsman *And. Nilsson*.
Brandchef *Aug. Andersson*.

Suppleanter:

F. d. vice brandchef N. Ohlsson.
Patron Lars Persson.
Direktör John Hansson.
Folkskolläraren Konrad Ohlsson.
Lantbrukaren Ernst Jönsson.

Såsom sekreterare, skattnästare och konsultent har fungerat f. d. vice brandchef N. Ohlsson.

Styrelsen har under året avhållit inalles tre sammanträden, nämligen den 9 mars i Malmö, den 13 juli i Landskrona och den 18 december i Eslöv. Till sammanträdet i Eslöv hade inbjudan utfärdats till samtliga ömsesidiga brandstodsbolag i Skåne att därvid låta sig representera, vilket även skedde, och är protokoll över detta sammanträde intaget i tidskriften nr 1 för år 1930.

Arbetsutskottet har hållit två sammanträden, nämligen den 11 mars och den 16 november, båda i Malmö, varvid förda protokoll av styrelsen godkänts.

Kärernas antal, som vid årets början utgjorde 156, var vid årets slut 170.

Konsulenten har under året förrättat inspektion hos 76 kårer, därvid instruktion, övning eller diskussion förekommit, samt hållit föredrag vid större folkmöten och barsartillställningar i Teckomatorp, Skepparslöv, Vä, Ballingslöv, Torekov, Olseröd, Bjärnum och Fosie; i Tjörnarps blev detta inställt på grund av olämplig väderlek.

Efter anmodan av brandstyrelsen i Skurup har konsulenten förrättat besiktning å därvidande hotell och biografier.

På förordnande av länsstyrelsen i Malmöhus län har konsulenten förrättat besiktning inom 110 tätbebyggda kommuner i länet, varöver rapporter avlämnats, jämte förslag till event. förändringar i enlighet med § 24 i brandstadgan ävensom förslag till brandordningar.

Styrelsen för Rönnebergs m. fl. häraders brandstodsbolag har även för år 1929 lämnat medel till pris åt de kårer, som anmält sig till utrycknings- och övningstävlan. Därvid har konsulenten fungerat, dels för givande av förutsättning och dels i prisenämnden.

Årsrapporter hava inkommit från endast 87 kårer, och enligt dessa lämnas följande sammandrag:

Antal medlemmar 4,741.

- » styrelsesammanträden 361.
- » övningar 602.
- » utryckningar 166.
- » autopumpbiler 34.
- » redskapsbilar 34.
- » tvåhjuliga motorsprutor 55.
- » handkraftsprutor 100.
- » uppföringsverk 20.
- » alarm-apparater 381.
- » meter tryckslang 39,983.

Brandredskaps värde kr. 719,601: 26.

Anslag kr. 98,858: 90.

Belöningar kr. 10,362: 08.

Förbundets räkenskaper och förvaltning.

Inkomster:

Behålln. från år 1928 kr. 2,232: 57.

Ränta för år 1929 kr. 86: 94.

54 st. medlemsavgifter å kr. 2: --
= kr. 108: --.

Återgår postförskottsavgifter för 54 medlemmar å 20 öre = kr. 10: 80.

Anslag från Göinge häraders brandförsäkringsförening 300 kr.

Anslag från Färs och Frosta häraders brandförsäkr.-fören. 50 kr.

Anslag från Norra Åsbo häraders brandstodsförening 100 kr.

Anslag från Rönnebergs m. fl. häraders brandstodsbolag 250 kr.

Anslag från Ljumits och Herrestads häraders brandstodsbolag 300 kr.

Anslag från Willands, Gårds o. Albo häraders brandstodsbolag 300 kr.

Anslag från Oxie, Skytts och Wemmenhøgs häraders brandförsäkringsförening 600 kr.

Anslag från Torna och Bara häraders brandförsäkringsfören. 400 kr.

Anslag från Luggude häraders brandstodsbolag 500 kr.

Anslag från Ingelstads och Järrestads häraders brandförsäkringsförening 300 kr.

Summa kronor 5,538: 31.

Utgifter:

Telefon, Telegram, porto och trycksaker kr. 360: 30.
 Kommitté-, styrelse- och årsmöten kr. 964: 14.
 Resekostnader för inspektioner och föredrag kr. 1,311: 55.
 Revisors-, kassörs- och sekreterarearvoden kr. 1,232: 40.
 Innestående å sparkasseräkning i Jordbrukarbanken kr. 1,669: 92.
 Summa kronor 5,538: 31.
 Malmö den 31 december 1929.

JOH. NILSSON.

Ordförande.

N. Ohlsson.

Revisionsberättelse.

Undertecknade, utsedda revisorer att granska Skånska Brandkårsförbundets räkenskaper för år 1929, få härmed efter fullgjort uppdrag avgiva följande berättelse:

Räkenskaperna äro med ordning förda, utgifterna behörigen verifierade och den uppgjorda tablån i överensstämmelse med kassaboken, varför vi tillstyrka full ansvarsfrihet för den tid revisionen omfattar.

Landskrona och Tågarp den 19 februari 1930.

Carl Ph. Nilsson.

Sven Widér.

Oppmanna sockens friv. brandkårsförenings årsmöte. Räkenskaperna föredrogos och ansvarsfrihet beviljades.

Enligt årsrapport över kårens utryckningar hade kåren under året haft 6 utryckningar till eldsvådor samt hållit 20 st. övningar.

Kårens motorsprutavdelning är förlagd till Arkelstorp, där ny brandstation under år 1930 skall uppföras.

Till brandkårschef återvaldes enhälligt arrend. P. Sigfr. Persson, Arkelstorp, och till vice brandkårschef kaféidkare O. Persson, dito.

Årsarvodet till materialförvaltaren skall utgå med 150 kr.

Dessutom beslöts, att låta taga en olycksfallsförsäkring för motorsprutkårens medlemmar samt att under år 1930 anordna brandkårsfester.

S. Persson.

Gryttinge Frivilliga brandkår har hållit sitt ordinarie årssammanträde i Gryttinge under ledning av ordf. lantbr. Nils Andersson, Äpplatofta. Styrelsen erhöll följande sammansättning: ordf. lantbr. Nils Andersson, Äpplatofta, brandchef, sekr. och kassör reparatör J. Rosenqvist, Gryttinge; övriga styrelsemedlemmar blevo lantbr. Magnus Nilsson, bagaremäst. Bernh. Nilsson, och maskinist Nils Olofsson. Till revisorer valdes folkskoll. M. Mårtensson och lantbr. Edv. Jönsson, suppleant A. Johansson. Att utom brandchefen representera kåren vid Riksorganisationens kongress valdes N. Olofsson och B. Nilsson. Kåren beslöt att under sommarens lopp anordna en basar i Trolleholms skytte-skog för anskaffande av ny spruta. Beslut fattades även att till den avgående brandchefen handl. O. N. Wollmer, Gryttinge, såsom initiativtagare vid organisationen av brandkåren och för det förtjänstfulla arbete han utträttat till kårens fromma, framföra ett hjärtligt tack.

J. Rosenqvist.

Bjärnums Friv. Brandkår. Den 27 maj 1930 avhölls ord. årsmöte, varvid årsberättelse över kårens verksamhet under året föredrogos, och räkenskaperna godkändes.

Beslöts att fortast möjligt inköpa mera tryckslang, rökmasker m. m. För att utreda frågan om inköp av en praktisk brandbil valdes en kommitté av 4 personer, dessa blevo brandchef C. N. Tornberg, vice brandchef M. Olandersson, fabr. C. Johansson och montör N. Nilsson. Att revidera 1930 års räkenskaper valdes fabr. Olof Persson och Aug.

Persson. Bjärnum är ett särskilt eldfarligt samhälle på grund av den stora träindustrin. På platsen finnes 21 st. större och mindre snickerifabriker samt en del annan industri. Brandkåren avhöll 1929 en basar, som i netto inbringade 3,000 kr. och anslag har erhållits både av samhället och kommunen samt elektricitetsverket. Kåren förfogar nu över 2 st. kraftiga Renault motorsprutor, och anser sig ganska väl rustad då den erhåller en egen utryckningsbil, som endast är en tidsfråga.

C. N. Tornberg.

Ballingslövs Friv. Brandkår har vid årsmötet 1930 till brandchef valt mejerist Gustav Persson, Ballingslöv, vice brandchef smedmäst. O. Bengtsson, Ballingslöv. Till ordf. i föreningen valdes f. nämndeman Olof Nilsson, vice ordf. mejerist G. Persson, sekr. folkskoll. Magn. Malmros, kassör snickare Edm. Friberg, alla i Ballingslöv.

Till representant vid brandkårenas riksförbunds årsmöte valdes mejerist G. Persson, med smedm. O. Bengtsson som suppleant. E. F.

Stor gårdsbrand i Heingeby. Strax före kl. 10 f. m. den 17 maj 1930 utbröt eld i lantbr. Per Johanssons gård i Heingeby vid Lövestad. Elden började i en av längorna, troligen i halmtaket, och spred sig med rasande fart. Inom kort voro samtliga fyra långor övertända. Gårdens ägare befann sig ute på markerna, endast hustrun och barnen voro hemma. På grund av eldens våldsamma fart lyckades man ej få ut djuren. 15 kor och 13 svin innebrändes. Hästarna, 3 st., voro ute, likaså två suggor, alltså de enda djur, som blevo räddade. Av lösöret hann man endast få ut en mycket ringa del. Allt det övriga förstördes, liksom redskapen.

Sprutor anlände från Lövestad och Vollsjö. Lövestads brandkår infann sig mycket snabbt, och tack

vare denna snabbhet lyckades man avvärja eldens vidare spridning. Två granngårdar voro nämligen starkt hotade. Sälunda antändes två gånger lantbr. Ola Nilssons gård, och även lantbr. Emil Olssons gård var hotad.

Hur elden uppkommit är ej utrett. Det brunnna var försäkrat i Färs och Frosta nya härradsbolag för endast 23,000 kr., varför det antages att ägaren gör en kunnbar förlust.

Frivilliga brandkåren i Ystad hade den 25 maj sin sedvanliga utryckning tidigt på morgonen. Sedan attiraljen i vederbörlig ordning prövats och befunnits god, marscherade kåren via Stortorget och St. Östergatan till en av de äldre korsvirkesgårdarna uppe mellan Piparegränd och Besökaregränd, där en av stadens större köpmän P. C. Bergman en gång i tiden residerade — det var i 19:de århundradets mitt — och där blev även kåren avkonterfejad mellan de gamla korsvirkeslängorna. Dagen till ära var dess hederschef, direktör Johan Ekelund och sekonden, korgmakare Grönberg närvarande. Efter mönstring och fotografering blev det avmarsch till Frivilligans sprutstation. Befälet samlades därefter på hotell Continental, där under gemytlig stämning en utmärkt god frukost intogs.

Det bör nämnas, att köpmän P. C. Bergman år 1850 skänkte Frivilliga kåren dess ännu i utmärkt skick varande spruta. Det var denne Bergman, som då ägde den gård och det gamla oförändrade och vackra korsvirkeshus, kring vilket kåren samlades.

Brandalarm pr telefon nattetid på landsbygden. Länsstyrelsen i Malmöhus län har i skrivelse till trafikdirektören i 1:sta telegrafdistriktet meddelat, att länsstyrelsen har under övervägande att fastställa brandordningar

för vissa landskommuner. I brandordningen skall angivas sättet för varskoende av eldsvåda. Därest samtliga telefonstationer vore tillgängliga dygnet om för envar, som ville alarmera brandkåren, kunde länsstyrelsen i brandordningen stadga skyldighet att göra dylikt alarm. Det har synts länsstyrelsen önskvärdt att erhålla upplysning, huruvida och mot vilken kostnad för vederbörande kommun sådan anordning kan träffas, att kommunens brandchef och vice brandchef kunna dygnet om uppringas från vilken telefonapparat som helst inom kommunens område samt att brandcheferna ävenledes kunna varje tid å dygnet uppringa telefonapparat tillhörig medlem i brandkåren. Av sådan anledning anhåller länsstyrelsen om dylik upplysning beträffande nedan nämnda kommuner, nämligen Barsebäck, Bjuv, Brunby, Brågarp, Bunkeflo, Dalby, Ekeby, Genarp, Hyby, Hörby, Höör, Kvis-tofta, Kågeröd, Mörarp, Nevitshög, N. Skrävlinge, Oxie, Skivarp, Södra Sandby, Villie, Västra Karaby, Örsjö och Östra Kärrstorp samt Östra Torp.

Färs och Frosta härads brandkärskrets årsmöte. Ordinarie föreningsstämma med medlemmarna i Färs och Frosta härads frivilliga brandkärskrets har avhållits i Eslöv under ordförandeskap av köpman A. Rosberg, Hurva. Till kretsen äro anslutna 27 friv. brandkärer, och dessas räkenskaper balansera på för 1929 omkring 47,600 kr. I anslag ha brandkåren av respektive brandförsäkringsbolag erhållit 3,600 kr. Styrelseledamoten, mejeriförest. V. Svensson, som avflyttat från orten och därför ej kunde omväljas, blev hyllad med tal och blommor för det förtjänstfulla sätt, varpå han under många år skött sekreterare- och kassörsbefattningarna inom kretsen. Hr Rosberg och handl. N. Henriksson, Harlösa, undanbådo sig

återval. Till styrelseledamöter omvaldes stationsinspektör C. J. Brandberg, Lövestad och lantbr. N. H. Nilsson, Ö. Ströo samt smedmästare E. Hammarlund, Hurva. Nyvalda blevo polisuppsyningsman Norén, Vollsjö och järnvägstjänsteman Stenberg, Bjärsjölagård. Till revisorer valdes lantbrukarna Johan Åkesson, Knästorp och Axel Johansson, Rolsberga. Styrelsen nyvalde till ordf. hr C. J. Brandberg, till v. ordf. hr E. Hammarlund och till sekr. och kassör hr Noren, Vollsjö.

Brandkärsväsendets effektivitet. På sammanträde med Oderups, Tollstorps och Bjälkhults brandkärer i norra delen av Färs härad har beslut fattats om sammanslagning. Man skall anskaffa en modern motorspruta och bygga garage. Den för de tre brandkårenas gemensamma stämman beslöt att tillsätta en kommitté för anordnandet av tvenne fester under sommarens lopp i Bokskogens tivoli, Bjälkhult, allt med avsikt att anskaffa ytterligare medel för inköp av materiel.

Villands, Gärds och Albo brandförsäkringsbolag har haft ord. årsstämma i Kristianstad under ordförandeskap av f. landstingsman Anders Månsson, Ravlunda. Ansvarsfrihet beviljades för 1929 års räkenskaper.

Under året har utbetalts brandersättning med 253,599 kr. Eldsvådornas antal var 35 och de brandskadade 69. Försäkringssumman vid årets slut var 156,674,220 kr. En redogörelse lämnades även för de sista 40 åren, varunder antalet försäkringar varit 609,776 med ett värde av 2,875,860,580 kr. Föreningen har gottgjort för 941 eldsvådor och 2,069 brandskador med tillsammans 5,785,294 kr. Sedan 1921 har ny klassindelning varit gällande.

Till ledamöter i styrelsen omvaldes lantbr. Nils Andersson, Yngsjö, med kamrer Sven Månsson, Ripa

som suppleant samt häradssdomare N. C. Eriksson, Tollarp, med nämndeman Jöns Bengtsson, Åkeböda som suppleant. I stället för hr Jeppa Johnsson, Gärdås Köpinge, som på grund av hög ålder avgår från styrelsen, valdes landstingsman Nils Nilsson, Trobro.

Till revisorer valdes riksdagsman Sven Persson, Fitorp, lantbr. Per Nilsson, Kjuge, nämndeman Hans Persson, Skepparslöv, lantbr. Olof Larsson, Härlöv och f. landstingsman Anders Hansson, Ravlunda.

Till kompromissordf. omvaldes hovrättsrådet H. E. Edling, Kristianstad.

Ärendet rörande bestämmelser om pensionering blev förklarad vilande. Ett beslut om extra försäkrings trädande i kraft, sedan den antagits enbart av ordföranden i brandstods-kommittén, konfirmerades. Ett förslag att söka anslutning till ett påtänkt återförsäkringsbolag för ömsidiga brandförsäkringsanstalter på landet bifölls.

Till Skånska brandkårsförbundet anslogs 780 kr. och till Villands, Gärdås och Albo brandkårs-krets 300 kronor.

Beträffande byggnader under vekt tak på tätbebyggd plats beslöts, att

dessas få kvarstå i försäkringen till utgången av år 1932. Frågan om fastställande av ny klassindelning och tariffering av brandriskerna diskuterades, men denna fråga skall slutbehandlas på extra stämma den 14 juni, till vilken dag stämman beträffande detta ärende ajournerats.

En hel gård i Bosarp nedbrunnen.
Eldsvåda utbröt torsdagen den 29 maj vid halv tretiden hos lantbr. Nils Ungesson, Berghus, Bosarps församling. Elden började i boningslängan och i den starka blåsten övertändes gårdens samtliga halm-täckta byggnader, vilka nedbrunno till grunden. Kreatursbesättningen räddades, men största delen av lösöret blev lågornas rov. Bosarps frivilliga brandkår kom så fort sig göra lät till platsen, men då det var ont om vatten kunde ingenting göras.

Tur var att vinden ej hade annan riktning, ty då hade den närliggande skogen blivit allvarligt hotad. Elden tros ha uppkommit genom gnistor från skorstenen. Gården tillhörde Trollenäs fidekommis och var försäkrad i Onsjö-, Rönnebergs-Harjagers brandstodsbolag till obekant belopp.

Älvsborgs läns brandkårsförbund.

Brandkonsulenter: v. Brandchef C. Bergström. Expedition: Brandstationen, Borås.
Brandchef C. Hallin. Expedition: Brandstationen, Trollhättan.

Älvsborgs läns brandkårsförbund

avhåller sitt årsmöte med instruktionskurs i Borås lördagen den 9 och söndagen den 10 augusti 1930.

Ur programmet meddela vi:

Lördagen den 9 augusti.

- kl. 12 Mötets offentliga del öppnas av ordf. landhövding A. von Sneidern i brandstationens gymnastiksal.

Instruktionskurs.

- 12.15 Föredrag: »Det nya utbildningsreglementet för brandkärer».
(Överstelöjtnant R. Stridbeck.)
12.45 Föredrag: »Vattentillgångars ordnande för eldsläckning».
(Löjtnant C. Bergström.)
13.15 Tillämpningsövning av Borås Brandkår.
13.30—15 Uppehåll för måltid.

- 15—15.30 Föredrag: »Å motorsprutor vanligast uppkommande fel och deras avhjälpande». (Ingenjör U. Arild.)
- 15.30—18.30 Praktiska detaljövningar med en del redskap enligt nya utbildningsreglementet. Slanglagning. Uppvisning av utställd materiel. Demonstration av bärbar motorspruta med 500 m. lång slangledning och med strålarna på 33 m. höjd över sprutplatsen.
- 20 Gemensam enkel supé å Hotell Borås (pris kr. 4: — för smörgåsbord med småränt, varmrätt, dricka eller vatten samt kaffe).

Söndagen den 10 augusti.

- 9.30 Billfärd: Rundtur i Borås. Studier under besök hos brandkärerna i Rydboholm, Viskafors, Rydal, Kungsfors, Kinna och Fritsla. Beräknad återkomst till Borås kl. 16.

Dalarnas brandkårsförbund.

Brandkonsulent: f. Brandchef C. Landström. Expedition: Helsingtorget 2, Falun. Tel. 1686.

Västanviks brandkår.

Utdrag ur protokoll hållet vid årsmötet med Västanviks friv. brandkår den 21. april 1930.

§ IV. Till förste brandchef omvaldes Anders Hedlund. Till andre brandchef omvaldes Nils Erik Ericson.

§ V. Styrelsen omvaldes och består av följande personer: Anders Hedlund, Carl Gudmundsson, Olaus Erik Eriksson, Nils Erik Ericson, och Hampus Erik Andersson.

C. G.

Friv. brandkår i Norr Amsberg. I församlingshemmet i Norr Amsberg hölls den 1. juni föredrag av brandkonsulent C. Landström från Falun, om »Brandväsendet på landet». Efter föredraget bildades en frivillig brandkår och beslöts att anteckningslistor för frivilliga bidrag till anskaffande av brandredskap skulle ut-sändas. Till styrelse för brandkåren valdes herr Olov Andersson, Helmer Eriksson, Einar Andersson, Oskar Johansson, och Vilhelm Johansson. Suppl. herr Sigurd Karlsson och Viktor Jansson.

Till brandchef utsågs herr Olov Andersson, v. brandchef herr Helmer Eriksson. Styrelsen fick i uppdrag

att utreda frågan angående anläggande av spruthus och vattenbassäng samt kostnaderna härför.

Friv. brandkår i Rönnäs. Efter föredrag av brandkonsulent C. Landström från Falun bildades den 29 maj en frivillig brandkår i Rönnäs. Till brandchef i den nya kåren valdes herr J. Lutter och till v. d:o herr Ture Andersson och A. Persson. I styrelsen invaldes herr A. Persson, A. Karén och Daniel Nilsson och till deras ersättare herr Jones Anders Andersson och Gösta Olsson.

Fastighetsbrand i Svärdsjö. Strax före kl. halv 3 e. m. den 5 maj upptäcktes att eld utbrutit å mangårdsbyggnadens tak hos hemmansägaren A. H. Lindström i Hökviken, Svärdsjö. Elden hade sannolikt uppkommit genom gnistor från skorstenen, vilka antänt taket. Olyckan varnades dock genast, och genom brandsignaler från Lingshedshyns och A.-B. Höglunds sågverk kallades omedelbart folk till brandplatsen. Lingsheds friv. brandkår, som genast ryckte ut med sin spruta, var om några minuter på platsen, och tack vare rik tillgång till vatten blev man på en kort stund herre över elden. Taket och vindsrummet blevo dock avsevärt förstörda,

dels av elden och dels av vattenmassan.

Skogseld i Torsång utbröt den 7 maj i Nygårdstägt, Dalvik. Det såg ett tag hotande ut i den starka blåsten. Stora rökmoln bolmade upp och tillkallade folk från trakterna runt omkring. Samtidigt uppbådades en hel del folk pr telefon. Motorsprutorna från Vika och Torsång anlände också snart, och som vatten fanns på relativt nära håll dröjde det ej så värst länge förrän man fått bukt med elden. Tur var att släckningsarbetet kom igång så snart, ty i annat fall hade med säkerhet även några gårdar och lador, som ligga strax i närheten, strukit med. Nu inskränkte sig skadorna till några famnar huggen ved, som brunno upp.

Elden uppstod genom att vid risbränning på en åker flagor antändt det torra riset i skogen.

Brandinspektion. Brandkonsulent Landström från Falun jämte brandchefen för Norets elitkår, dir. J. And. Carlsson, inspekterade den 27 maj Tibble och Ullvi friv. brandkårer. På båda ställena företogs övningar, som gingo utmärkt. Särskilt förtjänar Ullvi brandkår en eloge för snabb utryckning, likaså brandchefen Jacobsson för det utmärkta sätt, varpå han förde befälet. Vid samma tillfälle provades med Norets motorspruta vattentillgången i en fördämning och visade den sig uppfylla alla krav.

Den 28 maj inspekterades Yttermo brandkår vars utryckning och övning gick flott som vanligt under brandchefen Prosells erfarna ledning.

Brandövning i Djura. Gemensam brandövning med byarna Djura, Hedby, Gråda och Fors hölls den 30 maj i närvaro av brandkonsulenten Landström, Falun.

Alarmsignal gavs 4,30 e. m., varefter de olika kårernas mannar inom några minuter hade sina spru-

tor uppställda vid befintliga vattensamlingar och slangledningarna dragna till en gård där elden tänktes ha kommit lös.

En liten överraskning utom programmet bjöds även, i det en person, som ytterligare ville pröva brandmännen, hade arrangerat en liten eldsvåda åt annat håll, ett prov, som brandsoldaterna klarade med glans.

Brandkonsulentens betyg åt det friv. brandskyddet i Djura var synnerligen gott. Han ville särskilt uttala sin glädje över det stora intresse som ordsbefolkningen i allmänhet visat. Vad särskilt byn Hedby beträffar, så visade den sig lyckligt lottad i fråga om tillgång till vatten. En bäck, som rinner genom byn, har här och var uppdamts, varigenom bildats goda vattenreservoarer.

Förhärjande brand i Boda. Den 16 maj kl. 5,45 hördes brandlurarnas signaler söderifrån. Samtidigt syntes också en bolmande rök uppståga från den lilla byn Västanå. Med berömvärd hastighet uttryckte kommunens brandkårer med kyrkbyns i spetsen. Lastbilarna med brandattiralj och manskap befunno sig vid brandplatsen, Västanå såg och kvarn, en halv timme efter eldens uppkomst. Då var sägen och kvarnen ett enda flammande eldhav, och hettan var intensiv. Vatten fanns dock i närheten, och då flera hundra personer i hast samlats var det gott om arbetskraft. Elden kunde begränsas till nämnda byggnader. Som tur var låg vinden från brädgården, varför denna kunde räddas.

Omkring en timme efter brandens början anlände Rättviks brandkår med sin prima motorspruta, och i och med detta var all fara för eldens vidare spridning över. Motorsprutan översköjde eldhärden med väldiga vattenkaskader, men då hade elden redan hunnit göra sitt förstörelseverk. Släcknings-

manskapet riktade därefter strålar-
na mot intilliggande upplag av tim-
mer och ribbved.

Som sagt utbröt elden kl. 5,45.
Arbetet vid sågverket, som äges av
Liss Jon Andersson i Ovanmyra,
slutade för dagen kl. 5. Det för-
modas, att gnistor från maskinhu-
set antänd husets tak, som var av
bräder. I alla händelser var hela
byggnadskomplexet övertänt på en-
dast några minuter och räddnings-
löst förlorat, så torrt som allting
var. Hade elden utbrutit nattetid
hade skadan kunnat bli katastrofal,
då en del enskilda byggnader be-
finna sig i närheten. Sågningen
hade nyss tagit sin början för sä-
songen, och det under vintern fram-
körda timret måste nu fraktas till
annat sågverk. Det brunna var
försäkrat till fulla värdet i brand-
bolaget Svea.

**Friv. brandkår bildad i Stora
Tuna.** I Stora Tuna kommunalhus
hölls torsdagen den 8 maj ett in-
struktivt föredrag av brandkonsul-
ent C. Landström från Falun om
lämpligaste tillvägagångssättet vid
släckning av eldsvådor och där-
jämte lämnades en del anvisningar
om en brandkårs arbetsmetoder.

Efter föredraget bildades en fri-
villig brandkår, och en del demon-
strationer med befintlig brandatti-
ralj företogs. Den nya brandkå-
ren fick redan den 9. sitt »elddop»
varom här nedan meddelas.

**Omfattande eldsvåda i Hedgår-
darna, St. Tuna.** En häftig eldsvåda
utbröt på fredagen den 9 maj hos
lantbr. Rudolf Östman i Hedgårdarna,
St. Tuna, varvid gårdens uthusbygg-
nader på en kort stund lades i aska.

Elden upptäcktes av en av tjäns-
tefolket vid gården och meddelande
gjordes omedelbart till såväl gran-
nar som till den på torsdagen ny-
bildade friv. brandkåren. Ett ener-
giskt släckningsarbete igångsattes,
men på grund av brist på vatten
— sådant fanns endast i en brunn
på gården — stodo uthusen ej att
rädda. Man lyckades dock i sista
stund få ut kreatursbesättningen,
bestående av 4 hästar, 15 kor, 8
sugor, ett 20-tal smågrisar samt
ett antal höns. All redskap och
övriga gårdsinventarier jämte inne-
liggande foder och spannmål blev
lågornas rov.

Man lyckades rädda de starkt
hotade boningshusen samt ett ma-
gasin. Brandmanskapet hade där-
vid en god fördel i rådande lugna
och regniga väderlek, ty om stark
blåst varit rådande, hade hela byn
svävat i den största fara.

Vice brandchef i Uppsala. Bland
ett 20-tal sökande har till vice
brandchef i Uppsala utsetts t. f.
vice brandchefen i Västerås löjtnant
W. Palmqvist.

Tidskriften utkommer med 8 nummer årligen.

Årsprenumerations kan ske antingen genom postverket eller di-
rekt hos Centralstyrelsens Expedition, Nybrogatan 50, Stockholm 5.
Prenumerationspriset är 4: — kr. för enskilda exemplar och 2: —
kr. pr ex., då minst 5 ex. samtidigt rekvireras.

Annonseriserna äro för plats å:

Första eller sista annonssidan — efter överenskommelse,
sidorna närmast före och efter text — 18 öre pr mm.,
övriga annonssidor — 11 öre pr mm.,
textsidor — 24 öre pr mm.

Eftertryck ur tidskriften medges endast om källan anges.